

Слипич Ю. В.

**ФОРМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА
ХУДОЖЕСТВЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ**

Статья посвящена освещению вопросов выявления форм международного сотрудничества художественных учебных заведений. Обоснована необходимость развития международных связей в области художественного образования на основе многоаспектного анализа деятельности учебно-эстетического комплекса «Художественная школа» г. Херсона. Актуализирован аспект языковой коммуникации участников международных проектов и сделан акцент на необходимости повышения языковой и профессиональной компетенции художников. Показан опыт Херсонской художественной школы в создании интегрированных курсов по изучению английского языка. Определены дальнейшие перспективы развития научной мысли представленной темы.

Ключевые слова: формы международного сотрудничества, международное сотрудничество, международное взаимопонимание, художественное образование.

Slipich Y. V.

THE FORMS OF INTERNATIONAL COOPERATION OF ART EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The article is devoted to the question of identifying the forms of international cooperation of art schools. It has been justified the necessity of international relations in the field of art education. Based on the analysis of multidimensional activity of the educational and aesthetic complex «Art school» in Kherson the following forms of international cooperation have been revealed: organization of international competitions in the field of fine arts; organization of international exhibitions that vary in purpose, subject, method and form of organization (with focuses on interactive exhibitions); organization of outdoor art events, organization of international summer art school; interaction of art schools in order to get new art experience and knowledge as well as to train teachers; conducting international conferences, seminars, workshops, etc. exchanging experience in the field of art education; cooperation in the field of educational programs; signing the cooperation agreement.

It has been updated the aspect of verbal communication of the participants of international projects and it has also been emphasized the need for improving the linguistic and professional competence of artists. It has been presented the experience of Kherson art school in creating integrated courses of learning English.

The future prospects of the development of scientific idea of the presented subject have been outlined.

Keywords: forms of international cooperation, international cooperation, international understanding of art education.

УДК 378.1

Солодовник А. О.*

**ФУНКЦІЇ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЯК СТРУКТУРНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МОРСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

У статті автор аналізує різні наукові джерела з метою встановлення змісту поняття «функція». Здійснений аналіз дозволив виявити лексикологічну, філософську та педагогічну сутність досліджуваного концепту. Автор звертає увагу на те, що в науково-педагогічній літературі значна увага вчених-педагогів приділяється поняттям «функції освіти», «функції навчання», «функції виховання». Поняття «функції підготовки» у наукових джерелах зустрічається рідше та використовується без розкриття його сутності. У ході дослідження визначено такі функції фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів: гностична, світоглядна, інтегративна, системоутворювальна, мотиваційна, ціннісно орієнтована, інформаційно-комунікативна, соціалізаційна.

Ключові слова: функції підготовки, фізико-математична підготовка, студенти вищих морських навчальних закладів, професійна підготовка спеціалістів, морська галузь.

*© Солодовник А. О.

Розвиток морської галузі – один із пріоритетних напрямків державної політики країн світу, які мають вихід до моря. Як зазначає О. Шаров, «Україна – одна з найбільших прибережних держав світу, має достатній потенціал для того, щоб перетворитися на справжню морську державу і в цій якості отримувати політичні та економічні переваги від участі у процесі глобалізації» [1, с. 21]. З іншого боку, дослідники Б. Буркинський, О. Котлубай та В. Степанов констатують, що втрата потужного морегосподарського потенціалу України радянського періоду зумовила стійкі тенденції витіснення нашої держави з міжнародного сектору морегосподарської діяльності – світового морського транспортного ринку, рибпромислового, рекреаційно-туристичного тощо [2, с. 6]. Сучасний стан вітчизняної морської галузі не відповідає вимогам економіки України, про що йдеться в низці наукових досліджень і нормативно-правових документах, які регулюють діяльність у цій галузі господарства. З огляду на це, Рада національної безпеки і оборони України 2008 року наголошувала на необхідності посилення позицій України як морської держави та інтеграції всіх складових вітчизняної морської діяльності до відповідних європейських і світових структур [3].

Інтеграційний курс національної морської галузі в європейський економічний простір і світову економічну систему вимагає від вищих морських навчальних закладів України забезпечення підготовки майбутніх випускників відповідно до стандартів, задекларованих у міжнародних документах, які регламентують функціонування світової морської галузі. Мінливість сучасного світу, зумовлена постійними трансформаціями в політичній, економічній та соціальній сферах діяльності людства, вимагає постійного оновлення змісту професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів. Одним з обов'язкових компонентів професійної підготовки фахівців морської галузі є фізико-математична, кінцевою метою якої є засвоєння випускниками фізико-математичних знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного здійснення майбутньої професійної діяльності. Крім того цілісність і наступність фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів як структурного компонента їх професійної підготовки забезпечується принципами, покладеними в її основу. Усе вищезазначене у свою чергу зумовлює низку функцій фізико-математичної підготовки в структурі професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів. Проблема конкретизації системи функцій фізико-математичної підготовки майбутніх фахівців морської галузі є актуальною для сучасної педагогічної науки й освітньої практики та потребує детального розроблення.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях значна увага науковців приділяється проблемі вдосконалення професійної підготовки фахівців морської галузі. Серед наукових праць, присвячених зазначеному питанню, слід виокремити науковий доробок В. Кліндухової, Т. Колечинцевої, О. Ляшко, І. Палачаніної, І. Сокола, О. Фролової, В. Чернявського щодо підготовки студентів вищих морських навчальних закладів на засадах компетентнісного підходу. Сутність, структура професійної підготовки спеціалістів морської галузі та засоби підвищення її якості представлено в дослідженнях В. Болотова, О. Безбаха, А. Гузя, О. Доброштан та ін. Особливості навчально-виховного процесу у вищих морських навчальних закладах розкрито в наукових розвідках Н. Бобришевої, О. Дягілевої, М. Кулакової та ін.

Незважаючи на значну зацікавленість науковців проблемою модернізації морської освіти, у педагогічній науці існує низка питань, які потребують окремого вивчення. Так, поза увагою вчених залишається проблема розвитку фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів, її змісту, мети та завдань, принципів, покладених в основу, та функцій зазначеної підготовки у становленні особистості професіонала морської галузі.

З огляду на вищезазначене, метою статті є визначення функцій фізико-математичної підготовки як обов'язкового структурного компонента професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів.

Передусім слід розглянути змістове наповнення поняття «функція» у різних наукових джерелах. Аналіз довідкової літератури дав підстави для висновку, що поняття функції може розглядатись у різних значеннях. Результати вивчення довідкової літератури представлено в таблиці 1, де розкривається лексикологічна, філософська та педагогічна сутності досліджуваного поняття.

Таблиця 1

Зміст поняття «функція» за різними джерелами

Досліджуване поняття	Лексикологічна сутність поняття	Філософська сутність поняття		Педагогічна сутність поняття	
	Джерела				
	Беликий тлумачний словник сучасної української мови	Новітній філософський словник	Філософська енциклопедія	Словник педагогічних термінів	Енциклопедичний словник з психології та педагогіки
Функція	Явище, яке залежить від іншого явища, є формою його виявлення і змінюється відповідно до його змін; робота кого-, чого-небудь, обов'язок; коло діяльності когось, чогось [4].	Діяльність, роль об'єкта в межах деякої системи, до якої він належить; вид зв'язку між об'єктами, коли зміна одного з них призводить до зміни іншого [5].	Обов'язок, коло діяльності [7].	Спосіб діяння речі або елемента системи, спрямований на досягнення певного ефекту [6].	Відношення об'єктів, у якому зміні стану та властивостей одного з них відповідає зміна іншого або інших [8]

Аналіз науково-педагогічної літератури дає підстави стверджувати, що значна увага науковців приділяється таким поняттям, як «функції освіти», «функції навчання», «функції виховання». Поняття «функції підготовки» у наукових джерелах зустрічається рідше та використовується без розкриття його сутності. Керуючись вищезазначеним, під функціями фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів будемо вважати сукупність її ролей у професійній підготовці майбутніх фахівців морської галузі.

Для визначення сукупності вищевказаних функцій необхідно розглянути місце фізико-математичної підготовки у структурі професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів. Дослідники О. Безбах і М. Шерман, розглядаючи структуру навчального процесу майбутніх судноводіїв у морському ВНЗ, наводять такий розподіл часу між циклами їх професійної підготовки: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 936 академічних годин, цикл математичної та природничо-наукової підготовки – 2052 академічні години, цикл професійної та практичної підготовки – 5652 академічні години [9]. Зазначені дані дають підстави для висновку, що фізико-математична підготовка є базовим компонентом професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів, адже на вивчення дисциплін математичного та природничо-наукового циклу відводиться четверта частина всього навчального часу.

Для більш ґрунтовного розуміння досліджуваної проблеми нижче розглянемо структуру фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів як педагогічного поняття (рис. 1).

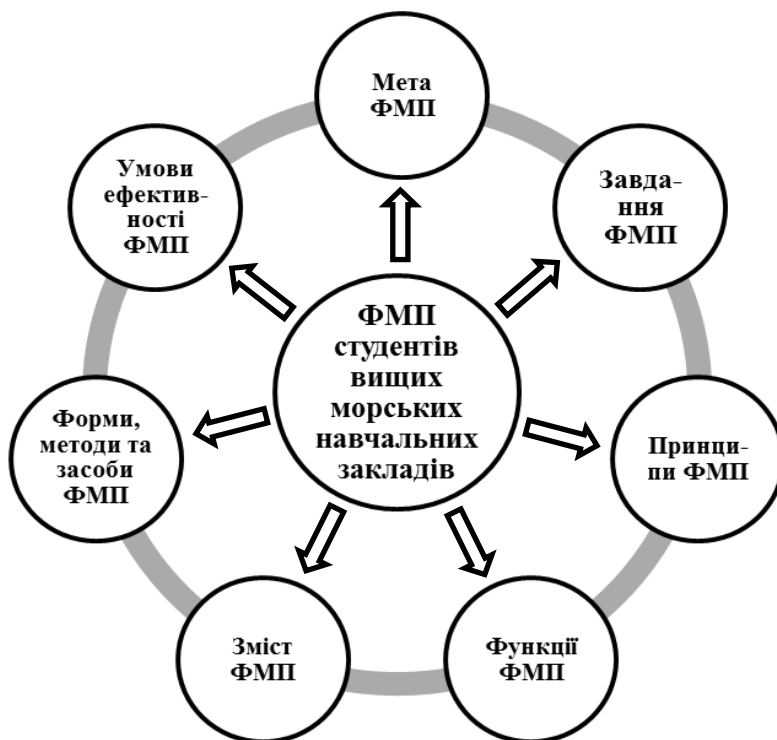

Рис. 1. Структура фізико-математичної підготовки (ФМП) студентів вищих морських навчальних закладів як педагогічного поняття

Мета, завдання, зміст і місце фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів у структурі їх професійної підготовки зумовлюють певну сукупність функцій (рис. 2).

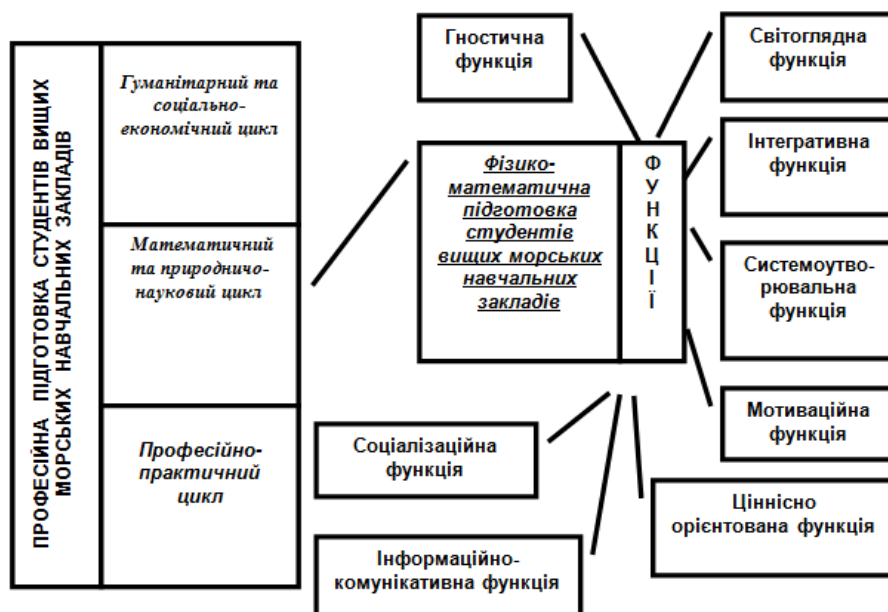

Рис. 2. Функції фізико-математичної підготовки як обов'язкового компонента професійної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів

До основних функцій фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів віднесемо такі:

- гностична – сприяння набуттю, розширенню та поглибленню знань, умінь і навичок студентів вищих морських навчальних закладів з фізико-математичних дисциплін для подальшого їх використання під час спеціалізованої підготовки та виконання професійних завдань;
- світоглядна – сприяння формуванню цілісної картини світу, а також уявлення про взаємодії людини з навколишнім світом та її місце у ньому;
- інтегративна – забезпечення процесуальної єдності цілей та змісту підготовки студентів вищих морських навчальних закладів до застосування фізико-математичних знань у професійній діяльності;
- системоутворювальна – забезпечення цілісності та наступності професійної підготовки майбутніх фахівців морської галузі як єдиної системи, базовим компонентом якої є фізико-математична підготовка;
- мотиваційна – сприяння розвитку позитивної мотивації до набуття професійних знань, умінь і навичок через зміст фізико-математичних дисциплін;
- ціннісно-орієнтована – пов'язана з осмисленням необхідності та значущості фізико-математичних дисциплін у професійній підготовці майбутніх фахівців морської галузі;
- інформаційно-комунікативна – забезпечує різні форми та засоби обміну й передавання інформації, завдяки яким нагромаджуються фізико-математичні знання, необхідні студентам вищих морських навчальних закладів для вивчення спеціальних дисциплін та у професійній діяльності;
- соціалізаційна – сприяння розвитку у студентів вищих морських навчальних закладів соціальної мобільності для подальшого професійного зростання.

Динамічні зміни в економічному, політичному та соціальному житті людства спонукають сучасну морську освіту до модернізації навчально-виховного процесу з метою забезпечення підготовки конкурентоспроможного спеціаліста, здатного повною мірою реалізувати свій потенціал. З огляду на це слід зауважити, що запропонована система функцій фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів не є сталою, вона може трансформуватися та доповнюватися відповідно до вимог певного історичного періоду. У подальших наукових розвідках може бути здійснене дослідження історико-педагогічного аспекту розвитку форм, методів, засобів та умов ефективності фізико-математичної підготовки студентів вищих морських навчальних закладів.

Література:

1. Шаров О. М. Геоелектронний контекст морської політики України / О. М. Шаров. // Науково-аналітичний щоквартальний збірник «Стратегічні пріоритети». – 2016. – № 1 (38). – С. 17–30.
2. Буркинський Б. В. Формування Морської доктрини України / Б. В. Буркинський, О. М. Котлубай, В. М. Степанов. // Вісник Національної академії наук України. – 2008. – № 9. – С. 6–11.
3. Рішення РНБО «Про заходи щодо забезпечення розвитку України як морської держави» [Електронний ресурс]. – 2008. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0015525-08>.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови: Близько 170000 сл. та словосполучень / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: Перун, 2001. – 1440 с.
5. Новейший философский словарь. – Минск: Изд. В. М. Скаун, 1998. – 896 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб./ А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко – К.: Знання, 2006. – 311 с.
7. Философская энциклопедия [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/3632/%D0%A4%D0%A3%D0%9D%D0%9A%D0%A6%D0%98%D0%AF.

8. Энциклопедический словарь по психологии и педагогике [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://psychology_pedagogy.academic.ru/.
9. Шерман М. І. Структура професійної підготовки майбутніх судноводіїв у вищих морських навчальних закладах у контексті проблем формування інформаційної культури / Шерман М. І., Безбах О. М // Наукові записки / ред. кол. : В. В. Радуд, С. П. Величко та ін. – Вивуск 141. Частина 1. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015 (Серія: Педагогічні науки). – С. 15-19

Солодовник А. А.

ФУНКЦИИ ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ
КАК СТРУКТУРНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ
СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ МОРСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В статье автор анализирует различные научные источники с целью раскрытия содержания понятия «функция». Проведенный анализ позволил выявить лексикологическую, философскую и педагогическую сущность исследуемого концепта. Автор обращает внимание на то, что в научно-педагогической литературе значительное внимание ученых-педагогов уделяется понятиям «функции образования», «функции обучения», «функции воспитания». Понятие «функции подготовки» в научных источниках встречается реже и используется без раскрытия его сущности. В ходе исследования определены следующие функции физико-математической подготовки студентов высших морских учебных заведений: гностическая, мировоззренческая, интегративная, системообразующая, мотивационная, ценностно-ориентированная, информационно-коммуникативная, социализационная.

Ключевые слова: функции подготовки, физико-математическая подготовка, студенты высших морских учебных заведений, профессиональная подготовка специалистов, морская отрасль.

Solodovnik A. O.

FUNCTIONS OF PHYSICAL-MATHEMATICAL TRAINING AS A STRUCTURAL COMPONENT
OF PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS IN HIGH MARITIME EDUCATION INSTITUTIONS

The author examines various scientific sources with the aim of determination the concept of «function». The analysis is allowed to reveal the lexicological, philosophical and pedagogical essence of this term. Author shows us the fact, that considerable attention of scientists is given to such concepts as «functions of education», «functions of learning» and «functions of upbringing». The concept of «functions of training» in scientific sources is less common and used without disclosing its content. For clear understanding of the researching problem, author deals with the structure of the physical-mathematical training of students in high maritime educational institutions in the context of pedagogical concept. The physical-mathematical training of students in high maritime educational institutions includes: purposes, tasks, principles, functions, content, forms, methods and tools of its organization and effective conditions.

During the research, author identifies such functions of physical-mathematical training of students in high maritime educational institutions as: gnostic, forming of world view, integrative, system-forming, motivational, value-oriented, information-communicative, socialization.

Author concludes that the proposed of functions' system of physical-mathematical training of students in high maritime educational institutions is not constant and it can be transformed or supplemented in accordance with the requirements of a particular historical period.

Keywords: functions of training, physical-mathematical training, students of high maritime educational institutions, professional training, the maritime industry.

Рецензент: Кузьменко В. В.